Пише: Димитриј Рупел, Бернар Кушнер
субота, 05 април 2008 14:17

Љубљана, 2. април 2008.

Прошле суботе у Брду код Крања у Словенији, 27 ЕУ министара спољних послова послало је јасну поруку поновног потврђивања ЕУ перспективе за западни Балкан – поруку која је била преко потребна у времену након косовске независности, а пре НАТО скупа у Букурешту ове седмице и парламентарних избора у Србији у мају.

У Брду је остало запажено присуство српског министра спољних послова Јеремића, као и косовског премијера Тачија. ЕУ је у фебруару саопштила да се одлука о признавању Косова оставља свакој држави чланици појединачно, што не мења заједничку посвећеност томе да Косово треба да постане део регионалне сарадње и извуче корист од ЕУ перспективе за регион, чији је и део.

Не откривамо никакву тајну када кажемо да је Србија била у средишту пажње у Брду. Како је један наш колега рекао у суботу, ми сви за Србију хоћемо исто оно што је и Словенија – која је заједно са Србијом некада била једна од југословенских република а сада председава ЕУ – постигла. Србија је прошлог новембра парафирала Споразум о стабилизацији и придруживању и сада се чека његово потписивање. Без сумње, потребно је да Србија обави своје међународне и моралне обавезе како би се придружила ЕУ породици. Схватамо да је, уочи избора, Србија несигурна у погледу своје будућности и да је њено опредељење према Европи млако. Стога су и садашње и будуће председништво ЕУ убеђени да партнери морају наћи иновативне начине да проевропским снагама у Србији пруже неопходни подстрек, без прављења компромиса са вредностима на којима је ЕУ заснована. Попут Косова, и Србија је у много чему јединствен случај. Из тог разлога, како је у Брду предложено, желимо да покажемо добру вољу ЕУ према народу Србије и понудимо предлог бесплатног визног режима Србији.

Међутим, чврсто ћемо инсистирати да Србија поштује претходне договоре и уздржи се од сваке запаљиве реторике или активности које би могле да угрозе безбедносну ситуацију у региону. Ми у потпуности поштујемо осећања наших српских пријатеља, али

је добра регионална сарадња један од услова за земље које желе чланство у ЕУ, што важи и за Србију. А мисије EULEX и EUSR за Косово знак су посвећености ЕУ Косову. Не може се у исто време тражити чланство у ЕУ а одбити разговор са њеном мисијом, која је тамо послата на првом месту због косовских Срба. Изнад свега, Србија не треба да дозволи да питање Косова одређује њене односе са ЕУ.

Једна од мера које би могле да придобију срца и умове људи на Балкану је наставак рада на плановима визне либерализације за све земље у региону тако што би се убрзо испуниле такозване мапе пута, што би поставило реалне и конкретне услове који би, ако и када буду испуњени, отворили пут безвизном путовању. Не би требало да изгубимо из вида ни фрустрирајући парадокс чињенице да су земље бивше Југославије већ имале искуство безвизног путовања у времену пре 1990. године.

Мада су – из очигледних разлога – наше очи у последње време биле упрте ка Србији и Косову, не треба да заборавимо ни остатак региона. Требало би одати признање прогресу који су Црна Гора и Албанија недавно направиле. У Босни и Херцеговини је потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању надохват руке, под условом да полицијска реформа буде спроведена – у следећих неколико дана, скупштина БиХ имаће још једну прилику да направи смеле и храбре кораке по том питању.

На крају, посебну пажњу посвећујемо бившој југословенској републици Македонији. Охрабрени смо извесним напретком који је направљен протеклих неколико дана по питању имена и искрено се надамо да ће уследити узајамно прихватљиво решење које ће омогућити Бившој Југословенској Републици Македонији да постане члан НАТО. То је будућност земље и њеног народа, која носи стварни потенцијал да ту земљу учини јачом, а регион стабилнијим.

Др Димитриј Рупел

Председник Савета за опште послове и спољне односе ЕУ

Министар спољних послова Словеније

Бернар Кушнер

Министар спољних и европских послова Француске